

PROGRAMA ANALITICĂ / FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Științe ale Educației
Domeniul de studii	Științe ale educației
Ciclul de studii	Master
Programul de studii/calificarea	Comunicare didactică

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Comunicare și dezvoltare emoțională prin arte				
Titularul activităților de curs	Lector dr. Oana Ruxandra Hrișcă				
Titularul activităților de seminar	Lector dr. Oana Ruxandra Hrișcă				
Anul de studiu	II	Semestrul	4	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categoría formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DAP
	Categoría de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	1	Seminar	2	Laborator	0	Proiect	0
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	14	Seminar	24	Laborator	0	Proiect	0

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	25
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	20
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	25
II d) Tutoriat	10
III Examinări	3
IV Alte activități:	0

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	80
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	125
Numărul de credite	6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	-
Competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	- PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT materiale specifice pentru activități artistico-plastice, CD-uri și DVD-uri, manuale, albume de specialitate	
Desfășurare aplicații	Seminar	- PC, videoproiector, suporturi electronice pentru aplicații, prezentări PPT, materiale specifice pentru activități artistico-plastice, CD-uri sau DVD-uri, manuale și materiale auxiliare utilizate pentru aplicații specifice artelor vizuale.
	Laborator	-
	Proiect	-

6. Competențe specifice acumulate

Competențe	C3.Evaluarea programelor/activităților de consiliere și educație emoțională prin raportare la
------------	---

profesionale	exigențele consilierii școlare și educației emoționale. C4. Gestionarea relațiilor de comunicare în cadrul grupurilor școlare/extrascolare prin utilizarea adecvată a strategiilor de consiliere C5. Dezvoltarea personală și a carierei elevilor prin intermediul strategiilor de consiliere și educație emoțională C6. Elaborarea de analize, studii și cercetări și valorificarea acestora în practica profesională
Competențe transversale	CT2. Identificarea de strategii de consiliere care să asigure exercitarea rolului de lider la nivelul diferitelor grupuri de profesioniști

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Disciplina urmărește inițierea cursanților în problematica actului de creație plastică cu accent pe exprimarea personalității elevilor, a temperamentelor, trăsăturilor și sentimentelor prin intermediul mijloacelor artistice, înțelegerea limbajului artistic și valorizarea artelor vizuale.
Obiective specifice	O1 Asimilarea de cunoștințe generale necesare înțelegerii diverselor forme de exprimare prin mijloace artistice; O2 Dezvoltarea capacității de stimulare și exprimare a stărilor afective prin intermediul artelor vizuale. Formarea capacităților de transpunere plastică a ideilor, stimularea formării de abilități de creație efectivă, dar și de cercetare în domeniul artistic; O3 Capacitatea de a analiza, explica și interpreta creații artistice vizuale. Realizarea de conexiuni între diferite domenii artistice (literatură, muzică, teatru, dans, film etc.) O4 Manifestarea unei atitudini pozitive față de domenii artistice în general, promovarea unui sistem de valori culturale, morale, civice, valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activități din domeniul artelor vizuale, implicarea în dezvoltarea culturală a instituției din care face parte și promovarea ideilor artistice, angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane sau instituții cu specific artistic; O5 Capacitatea de a alcătui demersuri didactice stimulativ-expressive interactive. Dezvoltarea de proiecte centrate pe exprimarea și cultivarea artelor.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Rolul artelor vizuale în dezvoltarea personalităților umane.	2	expunerea, prelegerea, prelegerea cu oponent, prelegerea-dezbatere, problematizarea, conversația, demonstrația	
2. Funcțiile artei.	2		
3. Stimularea inteligențelor multiple prin intermediul artelor plastice.	2		
4. Cunoașterea personalității copilului prin creații artistice.	2		
5. Funcțiile desenului.	2		
6. Tehnici experimentale cu rol stimulativ expresiv.	2		
7. Planificarea și proiectare de activități axate pe stimulare creativă, pe exprimarea personalității prin mijloace artistice.	2		
Bibliografie generală: Ailincăi, C., <i>Introducere în gramatica limbajului vizual</i> . Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1982 Achiței, Gheorghe, <i>Frumosul dincolo de artă</i> . Ed. Meridiane, București, 1988 Alain de Botton, John Armstrong - <i>Arta ca terapie</i> Ed. Vellant, București 2014 Alexandrescu Daniela, Nicolau Irina, Voicilă Ciprian, <i>Experimentul Zaica</i> . Ed. Meridiane, București, 2000 Armstrong, Thomas dr., <i>Ești mai inteligent decât crezi. Un ghid al inteligențelor multiple, pentru copii</i> , Ed. Curtea veche, București 2011 De Castilla, Denise, <i>Testul arborelui. Relații Interumane și alte probleme ale lumii contemporane</i> , Editura Polirom, Iași 2004 Cerghit, Ioan; Neacșu, Ioan; Negreț-Dobridor, Ion; Pânișoară, Ion-Ovidiu, <i>Prelegeri pedagogice</i> , Editura Polirom, 2001 Constantin Paul, <i>Culoare, artă, ambient</i> . Ed. Meridiane, București, 1979 Comșa Ghe. Mihai Claudia, <i>Cunoașterea copilului la intrarea în clasa întâi</i> . Ed. Pandora M, 2006 Crotti Evi, Magni Alberto, <i>Copilul meu (aproape) adolescent. Putem afla nevoile și dificultățile sale, analizându-I scrisul și desenele</i> , Ed. ALL, București 2009 Davido, Roseline, <i>Descoperiți-vă copilul prin desene</i> , Ed. Image, București, 1998 Demetrescu, C., <i>Culoarea, suflet și retină</i> . Ed. Meridiane, București, 1965 Dragomir, Maria Cosmina, <i>Orașul înfiat. Orașul înviat. Un portret de cetate văzut de copii</i> , București 2007			

Dumitru Alexandrina, Dumitru Viorel George, *Activități transdisciplinare pentru grădiniță și ciclul primar*. Ed. Paralela 45, 2005

Enăchescu, C., *Psihologia activității plastice*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975

Enăchescu, Elena, *Repere psihologice în cunoașterea și descoperirea elevului*, Ed. Aramis, București 2008

Goethe J. W., *Teoria culorilor*, Ed. Princeps, Iași, 1995

Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2001

Golu, M., Dicu, A., *Culoare și comportament*. Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1972

Graham Collier, *Form, Space and Vision*. Anglia, 1965

Ignat, Aurora Adina, *Consilierea pentru dezvoltarea socială și emoțională a copiilor cu aptitudini înalte*, Editura didactică și pedagogică, București 2011

Mihăilescu, D., *Limbajul culorilor și formelor*. Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1980

Nae Cristian, *Moduri de a percepe. O introducere în teoria artei moderne și contemporane*, Ed. POLIROM, Iași 2015

Nanu Adina, *Vezi? Comunicarea prin imagine*, Ed. Didactică și Pedagogică, București 2011

Păunescu, C., *Limbaj și intelect*, București, Ed. Științifică, 1973

Rafailă, Elena, *Educarea creativității la vârsta preșcolară*. Ed. Aramis, București, 2002

Robinson Andrew, *Istoria scrisului*, d. ART, București 2009

Read, Katherine, Gardner Pat, Child Mahler Barbara, *Early Childhood Programs. Human Relationships and Learning*. Holt, Rinehart and Winston, Inc. 1987

Roco, Mihaela, *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, 2001

Rodari, Gianni, *Gramatica fanteziei. Introducere în arta de a născoci povești*. Ed. Humanitas, București 2009

Săndulescu, Verna C., *Materiale și tehnica picturii*. Editura Marinescu, Timișoara, 2000

Shapiro, Lawrence E., *Inteligența emoțională a copiilor. Jocuri și recomandări pentru un EQ ridicat*, Ed. Polirom, București 2012

Simister, C.J., *Jocuri pentru dezvoltarea inteligenței și creativității copiilor*, Ed. Polirom 2011

Stoica-Constantin, Anca, *Creativitatea pentru studenți și profesori*. Ed. Institutul European, Iași, 2004

Shapiro, Lawrence E., *Inteligența emoțională a copiilor. Jocuri și recomandări pentru un EQ ridicat*, Ed. Polirom, București 2012

Șușală, Ion N., *Estetica și psihopedagogia artelor plastice și designului*. Ed. Sigma 2000

Șușală, Ion N., *Culoarea cea de toate zilele*. ed. II. Ed. Lumina, Chișinău, 1993

Șușală, Ion N., *Curs de desen*. Ed. „Fundatia România de mâine”, București, 1996

Șușală, Ion N., *Estetica și psihopedagogia desenului, culorii, compoziției*. Editura Sigma, București, 2000

Bibliografia cursului (5 titluri)

1. Armstrong, Thomas dr., *Ești mai inteligent decât crezi. Un ghid al inteligențelor multiple, pentru copii*, Ed. Curtea veche, București 2011
2. Crotti Evi, Magni Alberto, *Copilul meu (aproape) adolescent. Putem afla nevoile și dificultățile sale, analizându-I scrisul și desenele*, Ed. ALL, București 2009
3. Nae Cristian, *Moduri de a percepe. O introducere în teoria artei moderne și contemporane*, Ed. POLIROM, Iași 2015
4. Ignat, Aurora Adina, *Consilierea pentru dezvoltarea socială și emoțională a copiilor cu aptitudini înalte*, Editura didactică și pedagogică, București 2011
5. Nanu Adina, *Vezi? Comunicarea prin imagine*, Ed. Didactică și Pedagogică, București 2011

Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Rolul artelor în dezvoltarea personalităților umane. Noțiuni, concepte, teorii.	2	exercițiul, conversația,	
2. Funcțiile artei: a) cognitivă, b) comunicativă, c) ludică, d) contemplativă, e) hedonistă, f) de catharsis, g) educativă.	2	demonstrația, experimentul, dezbateră,	
3. Stimularea inteligențelor multiple prin intermediul artelor plastice: a) inteligența lingvistică, b) inteligența muzicală, c) inteligența logico-matematică, d) inteligența vizuală-spațială, e) inteligența kinestezică, f) inteligența interpersonală, g) inteligența intrapersonală, h) inteligența naturalistă.	2	expunerea, problematizarea, proiectul, lucrări practice, joc de rol	
4. Cunoașterea personalității copilului prin creații artistice. Symbolismul în desen. Modelul intern. Perspectiva afectivă. Particularități ale desenului la copii. Psihologia culorilor.	2		
5. Funcțiile desenului. Teste liniare. Interpretarea creațiilor artistice: a) ca test al nivelului mintal, b) mijloc de comunicare, c) mijloc de explorare, d) mijloc de cunoaștere.	2		
6. Tehnici experimentale cu rol stimulativ expresiv. Studii sinestezice. Experimentul integrativ axat pe coordonatele celor 5 simțuri: tactil, auditiv, olfactiv, gustativ și vizual.	2		
7. Planificarea și proiectare de activități axate pe stimularea creativă, pe exprimarea personalității prin mijloace artistice.	2		

Bibliografie

Bibliografia seminarului (5 titluri)

1. Ailincăi, C., *Introducere în gramatica limbajului vizual*. Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1982
2. Davido, Roseline, *Descoperiți-vă copilul prin desene*, Ed. Image, Bu-curești, 1998
3. Enăchescu, Elena, *Repere psihologice în cunoașterea și descoperirea elevului*, Ed. Aramis, București 2008
4. Rodari, Gianni, *Gramatica fanteziei. Introducere în arta de a născoci povești*. Ed. Humanitas, București 2009
5. Shapiro, Lawrence E., *Inteligența emoțională a copiilor. Jocuri și recomandări pentru un EQ ridicat*, Ed. Polirom, București 2012

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei au fost elaborate ca urmare a consultării programelor de studii similare din țară și străinătate, a așteptărilor și evaluărilor Inspectoratului Școlar Județean Suceava, Asociației Învățătorilor Suceveni. Cunoștințele dobândite oferă cursanților posibilitatea realizării unor activități și proiecte axate pe stimularea exprimării personalității umane prin intermediul artelor cu scopul optimizării vieții.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	în concordanță cu obiectivele formulate	Test docimologic	50%
Seminar	în concordanță cu obiectivele formulate	Portofoliu	50%
Laborator			
Proiect			

Standard minim de performanță

Standarde minime pentru nota 5:

- însușirea principalelor principii în procesul de cunoaștere a copilului prin forme de exprimare artistică;
- cunoașterea funcțiilor desenului;
- realizarea unui portofoliu minimal la alegere (un proiect de stimulare creativă, de deblocare a exprimării prin mijloace artistice, o lucrare teoretică din domeniul artistic (critică de artă), o lucrare practică constând în crearea unor materiale didactice cu rol de activare a exprimării artistice pe diferite nivele de vârstă).

Standarde minime pentru nota 10:

- însușirea teoriilor care susțin importanța artelor în procesul de dezvoltare și de cunoaștere a copilului prin diferite forme de manifestare artistică;
- cunoașterea funcțiilor desenului, manifestarea de abilități concrete de proiectare a unor activități centrate pe stimularea inteligențelor multiple prin intermediul artelor, și exprimarea personalității prin mijloace artistice;
- mod personal de elaborare a unor proiecte centrate pe rolul artelor în dezvoltarea personalității;
- realizarea unui portofoliu care să includă la alegere:
 - un proiect de stimulare creativă, de deblocare a exprimării prin mijloace artistice,
 - o lucrare teoretică din domeniul artistic (critică de artă),
 - o lucrare practică constând în crearea unor materiale didactice cu rol de activare a exprimării artistice pe diferite nivele de vârstă.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
20.09.2016		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
26.09.2016	conf. dr. Otilia Clipa

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
	conf. dr. Adina Colomeischi